

9. Magasugrás társak összefogott keze fölött vagy ugró-mércén.
 10. Bakugrás körben. Cigánykerék.
 11. Játék. Játékos stafétafutás. Aszerint, hogy hányan vannak: 2—3—4 vonalba állítjuk a tanulókat úgy, hogy egymásra takarnak. Az előlállók mintegy 15—20 lépésnyire — pontosan az egyes sorok előtt — ugyanannyi kört rajzolunk a földön, ahány sor játszik. E körök elé 8—10 lépésnyire újabb, de kisebb köröket rajzolunk. A játék kezdetekor a játékosokhoz közelebb levő körökbe 5—5 buzogányt vagy egyszerű hasáb-fát állítunk. Most már kezdetét veheti a játék. Adott jelre minden sor első játékosra megindul s futva eléri az első kört, ahonnan felkapva az 5 buzogányt, azt átviszi az elől lévő kisebb körbe s ott felállítja (ha leesik valamelyik buzogány, vissza kell futnia s újból fel kell állítania!). A következők addig a körig futnak, amelyben a buzogányok állanak, azokat felkapva, visszahozzák a sorokhoz közelebb lévő körökhöz, s ott ismét felállítják. A visszafutók soruk végére állnak. Így megy ez mindaddig, amíg valamelyik sor utolsó tagja helyére — a sor végére érve — el nem kiáltja: Kész! Ez a sor lett a győztes. A játékot lehetőleg annyiszor ismételjük, ahány sorunk van.
- C. 1. Mély lélekzés lassú kifúvással. Többször.
2. Köszönés.

Üzenet.

Szavalókórus szinpadí formában október hatodikára.

Irta: Várdótfalvi Salamon László.

Szín: Hungária trónszéke. Háttérben hármass halom és ket-tős kereszt fölkelő napkorongban.

I. Szólam: Kassa. (Szóló.) Munkács. Ungvár. Rozsnyó. Beregszász. Nagyszöllős. Királyháza. Uzsok. (Nevüket szalagokon mellükön viselik. Magyar ruhában vannak.)

II. Szólam: Komárom. (Szóló.) Ipolyság. Érsekújvár. Lósonc. Léva. Fülek. Ógyalla. Párkány. (Ugyanúgy öltözve, mint I. Szólam.)

III. Szólam: Ácsok. Hollók. Galambok. Angyalok. Katonák. (Tetszés szerinti számban, egyformán elosztva.) Ácsok: zöld kö-tény ácsfejsze. Hollók: fekete ruha, hátrahajló csuklya. Galam-bok: szürke ruha; kezükben piros rózsa. Angyalok: hosszú, fehér ruha, kis szárnyak, kezükben palmaág. Katonák: Cser-lombos, virágos sapka, puská. Külön szólamvezető nines!

Hungária: (Szólamokon kívül.) Sötét gyászruha, gyász-fátyol. Fején kis korona.

Első jelenet.

(Hungária trónusától jobbra I. Szólam, balra II. Szólam.)

- I. Szóló: Homokóra pereg... Évek telnek... mulnak...
(elbeszélve p)
- II. Szóló: Október hónapnak.. hatodik hajnalán (p)
- I II. KASSÁN... HARANGOZNAK..... (határo-
rozottan mf)
- I. Szóló: Harangszó zengett. a rab hegyek felett (mf)
- II. Szóló: Szállott a hír...repült az üzenet. (kevés fokozás-
sal mf)
- I+II. Szóló: Seregeknek élén már jó... a Vezér (határozott f)
- I. Virágot...
- II. dalt...
- I+II. Imát... mire.. IDE ÉR.....
(f lelkesen)
- I+II. IMÁT... virágot.. dalt.
- I. Szóló: mert.
- I+II. SZABADOK VAGYUNK
(erővel, örömmel f)
- I. Szóló: Nem hord bilincset...
- II. Szóló: testvért ölel. karunk... (mf)
- II. Szóló: Testvért köszönt im...
- I+II. ajkunkon a dal (kedvvel, lelkesen mf)
- I. Szóló: A Felvidéken....
- II. Szóló: A Kárpátok alján... (nyugodtan mf)
- I. Szóló: Erős... boldog...
- II. Szóló: szabad...
- I+II. SZABAD. A. MAGYAR.....
(fokozva ff-ig)
- Hungária: (Jobbról belép a színre.)
- I. Szóló: Hungária!...
- I+II. Édesanyánk!...
Miért a gyász.. a bánat..
e napon?... (halk p)
- II. Szóló: Hungária!...
- I+II. Édesanyánk!...
- II. Szóló: Lásd. boldogság.. s öröm. az
arcokon... (p)
- I+II. s te gyászházába jössz közénk... örvendezők közé?
(megdöbbenve pp)
- Hungária: (Szomorúan. Lassú, nyugodt tagolással.)
Bánat arcmon és gyászol a ruhám,
október hónapnak hatodik hajnalán...
Fehérbe öltözni ma nem lehet nekem,
mert egyformán kedves minden gyermekem!
- I. Szóló: Hungária!...

I. Szóló: Édesanyánk!...
 I. Szóló: Szabad már a hegy.. völgy és
 halom...(pp)

II. Szóló: Hungária!...
 II. Édesanyánk!...
 II. Szóló: Zászló lobog a szentelt várromon...
 II. s te GYÁSZRUHÁBA JÖSZ KÖZÉNK... ör-
 vendezők közé? (megdöbönt pp)

Hungária: (Trónszékébe ül)
 Figyeljete!... Anyátok ma bús mesét mesél!
 Üzenet szállott onnan, hol bilincsbe verve Dél!
 Hol aranykalászos rónán a síró Maros halad,
 Üzenetet küld e hajnalon az elrabolt Arad!

Harmadik jelenet.

Ácsok: (jobbról jönnek.)
 III. Sötét az éjszaka... MESSZI MÉG A HAJNAL.
 piros. pirkadása... (mf)
 Kopogung... KOPOGUNK... az aradi várban...
 (mf)

I. Szóló: Kik vagytok?...
 II. Szóló: KIK VAGYTOK?...
 III. Mi vagyunk... MI VAGYUNK... TIZEN-
 HÁROM ÁCSOK... (mf)
 I. Mit kopogtok. ácsok?
 I+II. MIT FARAGTOK ÁCSOK...
 (p megdöbbenve.)

III. Kopogunk... KOPOGUNK... sötét éjszaká-
 ban... (p)
 BITÓFÁT FARAGUNK... az aradi várban...
 (pp kihangsúlyozva de halkan.)
 tizenhárom hősnek.. (p) TIZENHÁROM HÖS-
 NEK (mf)... TIZENHÁROM HÖSNEK (f)...
 HULL... hull.. HULL A KÖNNYÜNK. RÁJA
 (pp)

Negyedik jelenet.

(A III. kar színen lévő tagjai is az érkezőkkel együtt e jelenettől kezdve.)

Hollók: (Balról jönnek.)
 Sötét az éjszaka... MESSZI MÉG A HAJNAL.
 piros. pirkadása... (mf)
 Repülünk... REPÜLÜNK.. az aradi várba...
 (mf)

I. Szóló: Kik vagytok?...
 II. Szóló: KIK VAGYTOK?...
 III. Mi vagyunk... MI VAGYUNK... TIZEN-
 HÁROM HOLLÓK... (mf)

I. Honnan jöttök. hollók?
 I+II. HOVÁ SZALLTOK HOLLÓK?
 (p megdöbbenve.)

III. NAGYMAJTHÉNYI SIKRÓL... az aradi
 várba (p)
 LETÖRÖTT ZÁSZLÓKRÓL. GYÁSZ BITÓ-
 FÁJÁRA. (pp)
 tizenhárom hősnek. (p) TIZENHÁROM HŐS-
 NEK (mf) TIZENHÁROM HŐSNEK (f)...
 HULL.. hull.. hull.. HULL A TOLLUNK.
 RÁJA (p)...

Ötödik jelenet.

Galambok: (Jobbról jönnek.)
 Lepergett az óra... ELJÖTT MÁR A HAJNAL.
 piros pirkadása... (mf)
 Suhanunk... SUHANUNK.. az aradi várba...
 (mf)

I. Szóló: Kik vagytok?
 II. Szóló: KIK VAGYTOK?
 III. Mi vagyunk... MI VAGYUNK... TIZEN-
 HÁROM GALAMB... (mf)

I. Hová..
 II. MERRE SZALLTOK.
 I+II. TIZENHÁROM GALAMB?
 (p megdöbbenve.)

III. SUHANUNK... suhanunk... PIROS RÓZSA-
 FÁRA... (mf)
 RÓZSÁT TÉPÜNK RÓLA.. jeltelen SIR-
 JÁRA (p)
 tizenhárom hősnek. (p) TIZENHÁROM HŐS-
 NEK (mf) TIZENHÁROM HŐSNEK (f)...
 hull... hull.. hull. HULL A RÓZSA RÁJA
 (p)...

Hatodik jelenet.

Angyalok: (Balról jönnek.)
 Lepergett az óra... ELJÖTT MÁR AZ ESTE.
 fekete palástba... (mf)
 Repülünk... REPÜLÜNK.. az aradi várba...
 (mf)

I. Szóló: Kik vagytok?..
 II. Szóló: Kik vagytok?..
 III. Mi vagyunk... mi vagyunk... TIZENHÁROM
 ANGYAL (mf)...

I. Mit visztek...
 II. MIT VISZTEK..
 I+II. TIZENHÁROM ANGYAL?
 (p megdöbbenve)

III. VÉRTANUK PALMAJÁT... ISTENKÜLDTE
 ÁGÁT (mf)
 MENNYEI SZÉP FÁNAK... JELTELEN SIR-
 JÁRA (p)
 tizenhárom hősnek (p) tizenhárom hősnek (mf)
 TIZENHÁROM HŐSNEK (f)...
 hull... hull.. hull. HULL AZ ÁLDÁS RÁJA
 (p)...

(A III. kar részenként, de fokozatosan a csoportok bekapcsolódásával, tehát nem hangerősséggel, hanem fokozódó hangtömeggel.)

III. Kar.

Ácsok: FEJSZÉK CSATTOGÁSA... gyászos bitók.
fája... (pp)
Hollók: HOLLÓK KÁROGÁSA... tolluk hullajtása... (p)
Galambok: PIROS RÓZSA ÁGA... szárnyak csattogása
Angyalok: VÉRTANUK PÁLMAJA... égből hozott ága...
(mf)

- ZÁSZLÓNKAT LENGETI.. BÜSZKE.. havas
KÁRPÁT!... (ff)
Őrizzük... ŐRIZZÜK... NAGY. RAKÓCZI.
ALMÁT! (határozott, lelkes f)....
- I. Szóló: Amoda LENN. DÉLEN.. NINCS ZÁSZLÓ.
EGY. VÁRON... (mf)
- II. Szóló: NEM TUD. ott. PIHENNI.. a Nagy. TIZEN-
HÁROM... (mf)
- Hungária: (Zokogva.) ÉDESANYA VAGYOK!... EGY-
FORMÁN KEDVES nekem.
MINDEN. GYERMEKEM.....
- I. Szóló: Nézzétek!...
- I+II. Szóló: ANYÁNK SIR!... (pp)
- I. Nézzétek...
- I+II. NÉZZÉTEK!..
- I+II+III. NÉZZÉTEK KATONÁK!...
(mf-ig felfokozva élesen)
- I. SIR...
- I+II+III. az. ÉDESANYÁNK... (a döbbenet pp-ja
de mélyítve, kihangsúlyozva)
- III. (Katonák.) Sötét az éjszaka.. MESSZI MÉG A
HAJNAL. piros. pirkadása...(mf)
Keressük... keressük.. KERESSÜK AZ
UTAT (mf)
- I+II+III. HOVÁ... MERRE mentek... SASTOLLAS
VITÉZEK? (p)
- III. (Katonák.) KERESSÜK AZ UTAT... az
ARADI VÁRBA... (határozott mf)
- I+II. TIZENHÁROM ÁCSOK (Kiáltva f)
- III. Nektek UTAT VÁGUNK!..
(határozott mf)
- I+II. TIZENHÁROM HOLLÓK (f)..
NYOMOTOKBAN. JÁRUNK! (mf).
- III. TIZENHÁROM GALAMB! (f)..
ELŐTTETEK SZÁLLUNK! (mf)..
TIZENHÁROM GALAMB...
- I+II. IMÁDSÁGGAL VÁRUNK (mf)....
- I+II+III. Hadd dőljön. HADD DÖLJÖN... sűrű erdő.
fája.. (mf)
- III. (Hollók.) NÉMULJON... némuljon.. hollók.
kárógása (erőtlen pp)
- I+II+III. CSATTOGJON... CSATTOGJON.. szálló.
galamb szárnya (mf egyre erősödve)
SUHOBJON. SUHOBJON. ANGYALOK PÁL-
MÁJA (f)
SZÉPEN VIRAGOZZÉK.. SZABADSÁG RÓ-
ZSÁJA (ff)
- I. Szóló: Legyen BÉKÉS... (mf)

II. Szóló: csendes... (p)
 I+II+III. TIZENHÁRMALAK .. ALMA..... (pp)
 I+II. Szóló: SZÁLLJON. az ÜZENET!
 I+II+III. Menjetek... MENJETEREK... MENJETEREK
 VITÉZETEK!... (mf-től ff-ig erővel)
 Hungária: LENGJEN zászlótokon.. ISTENNEK AL-
 DÁSA!.....
 (Befejezésül első jelenet három sora.)

Kicsinyek tornája.

Alább a Nyári Iskola kedvesen összeállított tornáját közöljük. Első és másodikos tanulók számára való gyakorlatok, ritmikus versikékkel. A verssorok vonalakkal ütemekre osztottak. Minden ütem egy-egy mozgást jelent, egy-egy gyakorlatot tehát hatszor végzünk el.

Sétáljunk körül a teremben (udvaron) és mondogassuk közben:

Napsütötte / tarka rétre
 Elmegyünk / elmegyünk,
 Sétálni / elmegyünk.

Nézzünk fel a fára, hajsuk hátra fejünket s azután előre:

Fenn az ágon / madár dalol
 Dalt nekünk / dalt nekünk,
 Gyönyörű / dalt nekünk.

Emeljük fel oldalt középig karunkat s lebegtessük fel-le, mint a madár kiterjesztett szárnyait:

Kis madárka / a fészkeről
 Messze száll / messze száll,
 De nagyon / messze száll.

Hajoljunk előre, fejünket is jó mélyen lehajtva, egészen a térdig. Aztán egyenesedjünk fel s ismét hajoljunk előre:

Fiainak / búzaszemet
 A tarlón / majd talál,
 Ha keres / majd talál.

Kulcsoljuk kezünket fejünk fölött s egyenes derékkel, büszkén fölemelt fejjel hajoljunk hátra többször egymás után:

Piros pipacs / kék nefejejs
 Ránk nevet / ránt nevet,
 Hívogat / ránt nevet.

Forduljunk balra s balkezünkkel hívogatóan intsünk hátra, azután forduljunk jobbra s jobbkezünkkel hívogassunk:

Gyere pajtás / a virágot
 Szedheted / szedheted,
 Mindet le / szedheted